

קהל שערי אברהם-פרשת בשלה-שיעור עיון בענין ראיית מצרים

אֶת־מִצְרַיִם הַיּוֹם לֹא תִסְפוּ
לְרֹאתָם עוֹד עַד־עוֹלָם: ־ יְהוָה

מקראות גדולות מאורות - ב (שמות) / תנין, ירושלים, תשנ"ה / עמוד 318
הודפס מאוצר החכמה

אֲשֶׁר לֹא־אֶחָדָּךְ הוּא: ־ שָׂרְקָה
לֹא־יִרְבֶּה־לָּךְ סוֹסִים וְלֹא־יֵשִׁיב
אֶת־הָעַם מִצְרַיִם לְמַעַן הַרְבּוֹת
סוֹס וַיְהִיָּה אִמְרָ לָכֶם לֹא תִסְפוּן
לָשׁוּב בְּדֶרֶךְ הַזֶּה עוֹד: ־ יְיָ וְלֹא

מקראות גדולות מאורות - ה (דברים) / תנין, ירושלים, תשנ"ה / עמוד 346
הודפס מאוצר החכמה

סָח וַהֲשִׁיבָךְ יְהוָה | מִצְרַיִם
בְּאֵינִיֹת בְּדֶרֶךְ אֲשֶׁר אָמַרְתִּי לָךְ
לֹא־תִסְפֶיךָ עוֹד לְרֹאתָהּ

מקראות גדולות מאורות - ה (דברים) / תנין, ירושלים, תשנ"ה / עמוד 340
הודפס מאוצר החכמה

אחר כבוש כל ארץ ישראל האמורה בתורה: ז ומותר
לשכון בכל העולם חוץ מארץ מצרים [9]. מן היום הגדול
ועד המערב ארבע מאות פרסה על ארבע מאות פרסה
כנגד ארץ כוש וכנגד המדבר. הכל אסור להתישב בה.
בשלה מקומות הוזהרה תורה שלא לשוב למצרים.
שנאמר לא תוסיפון לשוב בדרך הזה עוד. לא תוסיף עוד
לראותה. לא תוסיפו לראותם עוד עד עולם. ואלכסנדריוס
בכלל האיסור: ח מותר לחזור לארץ מצרים [10]לסחורה
משנה תורה >מחזורת חידוש< - יד (ויקרא) / משה בן מימון (ריב"ם) / עמוד 185
הודפס מאוצר החכמה

וכן הדר בארץ מצרים שעובר שלשה ארצות¹⁹⁹. ושמתני במצרים מפי ה"ר שמואל ז"ל אחד
מבני בניו של הר"ם במו"ל²⁰⁰, שכשהר"ם ז"ל היה חותם שמו באגרת שלושה היה מסיים,
הכותב העובר בכל יום שלשה לאויים, פלוני²⁰¹. אמרתי לו דרך חצי נחמה, שמא הרב ז"ל

כפתור ופרח >הוצאת ביהמ"ד הלכה בהתישבות< - א / אשתורי בן משה הפרחי / עמוד 149
הודפס מאוצר החכמה

[9] ומה שכנע הר"ם כלן ט"ח דלס
כנש מלך ישראל ע"פ בית דין
מומר, קלסיה הכי הממנר. וכנר כנמני
כמה פעמים [מלוה ז"א אוח ט"ן] דלס
כוש וכי דיי קקווס ארץ ישראל לל
דנר למרומות ומעשרות ומזומה.
ומותר לחזור למצרים ולסחור וסין
לסור אלל להשמק עס.

בזה שלשה פעמים, אמרו זכרונם לברכה [מכילתא בשלה י"ד י"ג] בשלשה מקומות

מנחת חינוך >מכון ירושלים< - ג / באב"ד, יוסף / עמוד 286
הודפס מאוצר החכמה

יא) שלא לשכון בארץ מצרים.

שלמה ב"ר דוד הנגיד. 201. היעב"ץ כתב על
זה: "לא אאמין זה על הרב החסיד החכם
שיפרש חטאיו ללא הועיל, כי אם להכריע
אחרים באורחותיו ונמצא ח"ו חטא הרבים תלוי
בו חלילה". וכתב עוד שדעת הרמב"ם להתייר

כפתור ופרח >הוצאת ביהמ"ד הלכה בהתישבות< - א / אשתורי בן משה הפרחי / עמוד
הודפס מאוצר החכמה

לא תוסיפון לשוב בדרך הזה עוד. זו מצוה לשעה * כדי שלא ילמדו ישראל מעשיהם,
ולפי שהיו המצריים נודעים ומפורסמים בכל תועבה, כענין שכתוב: כמעשה ארץ מצרים
וגו'¹⁹⁷, לכך צוה להם כן, ואינה מצוה לדורות שיאסור הכתוב הדירה במצרים לעולם,
הרי אנו רואין כמה קהלות דרות שם מאז ועד היום, ואילו היתה מצוה לדורות לא היו
ישראל קדושים מקילין בזה לדור שם, ואילו עשו כן היו החכמים שבכל דור ודור מוחים
רבינו בחיי על התורה >מוה"ק< - ג (במדבר, דברים) / בחיי בן אשר אבן חלאה / עמו
הודפס מאוצר החכמה

(א) שלא נוסף לשוב בדרך מצרים לעולם,
כלומר שלא נלך לקבוע דירתנו במצרים, ועל
נוהג איסור זה בכל זמן בזכרים ונקבות.

מנחת חינוך >מכון ירושלים< - ג / באב"ד, יוסף / עמוד 286
הודפס מאוצר החכמה

והנכון יותר שאין האיסור ההוא אלא בזמן
שישראל שרויין על אדמתם, אבל בזמן הזה
שנגזר עלינו להיות גדחים בכל קצוי הארץ,
כל חוצה לארץ אחד הוא, ואין איסור אלא
שלא לצאת מדעת מן הארץ לחוצה לארץ.

חידושי הריטב"א >מוה"ק< - יומא / יום טוב בן אברהם אשכנזי (ריטב"א) / עמוד 125
הודפס מאוצר החכמה

בדרך הזה [עוד] שלא אסר
הכתוב אלא לשוב מארץ ישראל
למצרים אבל (בשאר) [משאר] (ב)
ארצות מותר.

רבי צודק (א) הקביה שלא ישובו ישראל למצרים שני
לא תוסיפו לשוב בדרך הזה עוד. ונרסי

בירושלמי [בספ' הלך ובאלסין] לשיבה אי אתה חוזר אבל אתה
חוזר לסחורה ולפרנסמא ולכבוש הארץ ויש (ב) תימה על
כמה קהילות השוכנים שם וגם רבינו משה בר מימון הלך
לשם לגור ושמא טעמו משום שעלה סנחרב וביבל כל
העולם כולו וגם מצרים נתבלבלו כדנתי בתוס' דקידושין
וסי' אמר לו רבי עקיבא לפנימין בר המצרי טעית כבר עלה
סנחריב וכי. אמנם מצינו רבי יהושע שנחלם עליו במס' דיים
ספר מצות גדול (ספ"ט) >ברית משה< - א / וייס משה חיים בן אברהם אהרן - משה בן יעקב
הודפס מאוצר החכמה

לראותה לא תוסיפו לראותם עוד עד עולם ואלכסנדריוס
בכלל האיסור: ח מותר לחזור לארץ מצרים [10]לסחורה
ולפרנסמא. ולכבוש ארצות אחרות. ואין אסור אלא
להשתקע שם. ואין לוקין על לאו זה. שבעת הכניסה
מותר הוא. ואם יחשב לישב ולהשתקע שם אין בו
מעשה, ויראה לי שאם כבש ארץ מצרים מלך ישראל
על פי בית דין. שהוא מותרת. ולא הוזהרה אלא לשוב
בד' עכו"ם. מפני שמעשה מקולקלן יותר מכל הארצות

למינה. ויש לימן טעם שלא אסרה תורה אלא
ליד לגור שם ולהשמק כדאיתא בירושלמי
לשיבה אי אתה חוזר אלל אתה חוזר לסחורה
ולפרנסמא ולכבוש הארץ וכל היורדים מחלה
לא ידו להשמק אלל לסחורה ואל"ג דלמ"כ
נשמקו אין כאן לאו אסורא עלמלא ומפני
טורח הטלטול ומיעוט ריוח המזומות בשאר
המקומות לא משכו לליסור זה וכן משמע

מנחת חינוך >מכון ירושלים< - יד (ויקרא) / משה בן מימון (ריב"ם) / עמוד 185
הודפס מאוצר החכמה

9

10

11

12

13

14

15

1

2

3

4

5

6

7

8